

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1730



z Włoch.

z Rzymu d. 24. Iun. Ieszcze do tych czas znaczne niezgody in Conclavi respektem Elekcji Oycá S. pánuia. Kárdynał *Corradini* w Niedzielę przeszłą z rana miał 29. a po obiedzie 30. głosów, zátym iż ná zaiutrz relztę kretek temu nie dostátających dopisze, álc się w tym zówiedziono, bo tego rana miał 29. a po południu tylko 25. Kárdynał *Buoncompagni* weczwártek miał 14. głosów, więc Kárdynał *Corradini* tego y wezoráyfzego ieszcze *prevaluit*. W tym go zaś náybardziey Kárdynał *Albani* *manutene* á ten się z Kárdynałami *Francuzkiemi* złączywízy *unum sentit*. A tak, ieżeli mu tylko Promocyá Cesarstká w tej mierze nie bódzie przeciwná, zápe- wne ná Tron Pápieszki postápi, *secus* nicomylnie kreatory Klemenfa XI. é.p.z Kárdynałami *Francuzkiemi* się złączá y Kárdynała *Olinierego* ná tę godność wyniosá. Kárdynał *Cinfuegos* przed kilká dniami wypráwił umyslnego do Cesarzá IMći z relacyá *de Statu presentis Conclavis*, uprászając o no-

wá *de super* instrukcyá. Kárdynał *Bentivoglio* w tejże máteryi do Krolá IMći Hiszpáńskiego á Pryncypalá swego wyfláá Kuryera, *interesa* óswiadczał się publicznie, że gdyby Kárdynał *Corradini* miał ná Pápiestwo *installari*, tedy má ordynáns áby się nie tylko sam, álc wszyscy Hiszpánowie z Rzymu reiterowáli, y Kościół Krolewski S. Jákuha zámknáá. Kárdynał *Fortia* znówu ná kámiach západł y dlá tego musiał w przeszły wtorek *ex Conclavi* po drugi ráz wyniść ze wszystkimi, tak dálece, że inż intencyi niemá powroccenia do niego. Zostáie się zátym tylko 51. Kárdynałow in *Conclavi*, którzy wielce ponośie muszá dla niecznoznego upáłu.

z Portugallii.

z *Lisbony* d. 14. Iun. Po odebrániu pewney wiadomości u Dworu nászego, że *Vice-Rex* w Krolestwie *Brázylii* ználászy niektóre dyámentowe mieyscá, dlá siebie bez konsensu Krolá IMći, wielkie zebrał skárby; więc wypráwiono okręt z *Kommendá*, áby tegoż *Vice Reja*

Reja wzięwszy w areszt, tu zprawdzili. To Krolestwo *Brasylji* w *Ameryce* leżące w Roku 1501. znalezione, a lubo Portugalcykowie wszystkie Porty pod władzą swoją odebrali, jednakże tam jeszcze wiele pogaństwa znayduie się. względem handlu, osobliwie z cukru, wielką Portugalią ma intratę a star-szy Krolewicz zawsze Xciem *Brasylji* *denominatur*.

z Hiszpanii.

z *Casalha* d. 19. *Iun*. W przeszłą Szrodę to jest die 14. *presentis* Krolestwo *IchMé* z całą *Familią* swoją z *Se-ta di Roma* tu zawitawszy, łowami się *in vicinitate* dywertują. Ministrowie y inni Kawalerowie, którzy Krola *IMéi* *secui*, stancye swoje około *Constantin* procz *Posla* *Francuzkiego* *IMéi* *Pana* *Márkwisa de Brancas*, który w Zamku o ćwierć mile ztąd leżącym *subsistit*, mają. Ponieważ zaś wszystkie wozy po złożonym *Bagażu* nazad wysłano, więc *supponitur*, że tu Krolestwo *IchMé* ze dwa miesiące zabawią: Inni zaś rozumieją, że w krotce do *Sevillii* powroczą, o tym czas przyszedł *melius*. Li-sty z *Sacrellony* referunt, że tam *Don* *Louis* *Espiritu* *Pasquali* Kommissarz Flotty stanawszy, czyni wszelkie *prapa-ratoria* do wsządzenia ludzi na Flotę, y już *incum finem* Woysko, które w *Catalonij* stało, aktualnie masieruie.

z Francyi.

z *Paryża* d. 6. *Iul*. Krol *IMé* przeszłego piątku Gwardyą swoją y Grenadyerow konnych a w Poniedziałek *Gránd-Muszkietyerow* y lekką *Ráytaryą* na placu, *Mars* nazwanym, lustrował: po ktorey lustracyi z ukontentowaniem do *Wersalu* *in comitatu* całego Dworu wyiechali, a wczoray za perfwazyą Doktorow dla konserwacyi zdrowia nieco

medycyny zażywał, dziś zaś przy dobrym zdrowiu będąc, do *Compiègne* miasteczka o mil kilką ztąd leżącego, *ex-currere* zamysłał. to mietyse jest małe, ale go *Pałac* *Kiki* tym wspanialszym czyni, gdzie Krol *s.p.* *Ludwik XIV.* dla piękney sytuacyi mietyśca namioty dla kápacmentu rozbić kazawszy, przez czas się nie-iaki dywertował. Powiedają, że y Krol *IMé* w wspomionym Zamku niedziel 6. albo 7. rezydować będzie, chcąc się przy asystencyi *Cudzoziemskich* y *tur-ecznych* Ministrów różnemi łowami zabawić. Temi dniami stanął tu z *Hisz-panij* umysłny z tą wiadomością, że die 12. *presentis* Woysko má być *ambar-kowane*, po ktorego przybyciu wszyscy Ministrowie ná długiey byli konferen-cyi; a po skonczeniu icy, dwóch ku-ryerow, jednego do *Hiszpanij* a drugiego do *Anglij* wyprawiono. *IMé* *Pán* *Gráf de Königsek* y *Márkwis de Spino-la* jeszcze tu *subsistunt*; z których ostatni (iako rozumieją) wprzód do Dworu swego wybieży, a *IMé* *P.* *Gráf de Königsek* ná ostatniego, do Dworu *Wiedeńskiego* wyprawionego Kuryerá, jeszcze czekać będzie, aby *IchMém* *PP.* *Alliantó* *Traktatu* *Sewilijskiego*, ostatnią *Pryncypála* swego mogli uczynić rezolucyą. Przed kilką dniami *IMé* *Pán* *Márszałek de Villars* tak *periculose* był zapadł ná zdrowiu, że wątpiono o iego rekonwalescencyi, lecz teraz już jest ná-dzieia, że przyjdzie do pierwszey perfekcyi. Przesłanego poniedziałku *IMé* *Pán* *Gottowkin* *Posel* *Moskiewski* *in bo-norem* *Koronacyi* *Cárowy* *IeyMéi*, z wielką *Ceremoniá* odprawił *Festyn*, ná którym cały Dwór y *Xiążetá* niektóre, *ma-gnificentissime* częstował.

z Anglii.

z *Londonu* d. 9. *Iul*. W ostatnicy Rá-dzie w *Windsor* odprawioncy, *Xzc* *de* *Ne-*

Newcastle, na miejscu *Lorda Trewora*, zemi dniami nagle zeszyłym, przysiadając, *Xie de Dorset* Gubernátorem Krolestwa Irlandzkiego deklarowany. *Lord de Harrington* także przysięgę Sekretarstwa *Status* wykonawszy, zaraz tę godność obiał, a *Graff de Chesterfield* w tej Sefsyi Marszałkiem W. N. denominowany, w kilka dni do *Hagi* dla odebrania od Stanów Hollenderskich *Valedictio-nis* Audyencyi *excursurus*, po której zaraz *speratur redun*. Temi dniami *Brigadier. Genera Duburgay* do *Windsor* z *Berlinu* powrócił y Krolowi IMći *de tranjactis* uczynił relacyę; *et converso* zaś spodziewamy się z *Berlinu* IMći Pána *Graffa de Degenfelte*, który o Krolewnę nąszę, aby *in sociam vite* Xiążęciu *Berlińskiemu despondeatur*, upraszać będzie. Przybył tu z *Provincyi Florida*, w *Ameryce* leżącą, Krol *Murzyński* z Xiążęciem y 5. najwyższych swoich dworzanów, kteremu iak prędko do Dworu pozwolono, tak zaraz do *Windsor* iachął, aby do Krola IMći był prowadzony. Ten pomieniony Krol w szkarłatowym płaszczu *comparuit*, drudzy zaś do pása nago fartuszeki tylko *adinstar* biegunskim okryci byli, na głowie mieli ogon koniski, na plecach wiszący, twarz y ramiona czerwono, zielono y bieleśnie malowane, w ręku trzymając kopią; po *Introdukcyi* dano im honor, że *Publiczney* (anterius doniesionej) trzech kawalerów *installacyi*, *adesse* mogli. Ciż murzyni często bywając u Dworu, mieli tego tygodnia szczególnie pocławowania ręki Krolewskiej, y przez tłumacza, iakby im się tu podobąło, spytani: krótko y rezolutnie, z submisyą iednak odpowiedzieli: że się nigdy niespodziewali takiey magnificencyi *Majestatu* w *Europie* widzieć. Ponieważ zaś tak wielki honor od Krola IMći odbierają, więc tenże za powrotem swo-

im nie tylko wyświadczać, ale też wzajemnym sposobem *Angelskiej Nacyi* re-taliować zechcą. Tá *Provincya Florida*, w *Ameryce* *Septentryonalney* leżąca, od *Hiszpanów* w roku 1512. iest znaleziona: a lubo *Hiszpania*, *Anglia*, y *Francya* dosyc wielką część *Kraiu* z tej *Provincyi* sobie podbiły, iednakże w niej znayduie się ieszcze wielką kwotę dzikich ludzi, ktorzy swoich mają Krolow y Xiążęta; Stońce y Xiężyc tńcem y skakanieć adorują. Na niektórych miejscach, same czczą diabelstwo y tak go w rewerencyi mają, że zaraz iak tylko na pragnienie nąrzeká, ludzi zabijają y krew iemu do picia podają. Między innemi to náystraszniejszy, że pierworodnego Xiążęcia *Bawarom in visumam* oddawają.

z Dánii.

z Kopenhagi d. 8 lul. Lubo się Krol IMć był rezolwował, tego Roku do *Holstynnu* nie wycieżdżać, iednakże teraz do teyże podróży wszelkie *preparatoria* czynią, aby mógł w przyszłym tygodniu *excurrere*: *Xie de Holstyn-Plen* z kolligacyi Krolewskiej *in speratur*, powiadać, że sobie *Corkę* IMći *P. Graffa de Reventlan*, dwa kroć sto tysięcy posługu mającá, záreczy. Ostatnią pocztá z *Hamburgu* doniosła, że tam sobie sławny kupiec, imieniem *Werner* po zbankrutowaniu w śieb strzelił.

z Szwecyi.

z Sztokholmu d. 1. lul. Codziennie teraz w *Karlsbergu* bywa *Constitutum*, kteremu Krol IMć zawsze *adest*, aby nie tylko interes Krolestwa, ale też inne odlegleysze *Provincye* osobliwie *Pomeranii* mógł mieć w animadwersyi. Przybywszy *Kuryer* z *Pomeranii reutli*, że *Xie Meklenburski*, *Hannowerskie Kom-panie*, na przeprawie stojące *atrákował* y że

y że się z konfuzją reiterować musiał, więc Dwór nasz tey iest suppozycyi, że się pomiceniony Xże przy takich nieważnych ákcyách sukursu iákiego od Cárowy IMéi spodziewá; ile kiedy Flotá po wszystkich Portách pogotowiu stoi, á infanteriá od IMéi Pána Generála Minichá po lustrácii tak iest po konsystencyách rozłożoną, że się we 24. godzinách zgromádzić może. Y dlátogo zóraz z *Karlsronu* dwie Fre-gáty dla rekognicyi ná morze wysłáno; Kuryera zaś *in instanti* do Gubernátora Pomeránii wyprawiono, z tym ordynánsém, áby nowo-werbowáných ludzi dobrze w exercycyách informowál y wszystkie Regimenty w takiey miał gotowości, áby zá pierwszym rozkázem Oboz *formare* mogly. Woyská nászego, w Pomeránii stojącego, ná 10. ty-sięcy popisáło się.

z Moskwy.

z *Stolicy* d. 28. *Iun.* Pod czas rezydencyi Cárowy IeyMéi w Zámku *Izmáelow* dwa razy w tydzień odprawuie się dzień *Ceremoniarum*, ná który Akt cudożiemscy y tuteezni Ministrowie, tudzież Káwalerowie Dworscy zieżdzá-iz się. Tych Cárówá IeyMé nie tylko *magnificentissime* częstuić, álá też dzień káždy roznemi dywertyméntami zakoń-czony bywá. Temi dniami tu przy-byl Kuryer z Meklenburgu, który po odebrány expedycyi zóraz powrócił; coby Dworowi naszemu doniosł, *non constat*. To iednak pewná, że Cárówá IeyMé Xżéciu Meklenburksiemu, gdy by ludzi Hánnowerskich, tám ná exekucyi stojących, chciał áttakowác, zá-dnym sposóbem milicyą ássystowác nie będzie, ile kiedy sobie zyczy, z káżdym w dobrej zostáć konintelligencyi, y in-terefs Páństw swoich do iáko náylep-szey przyprowadzić pory. *Interea* ie-

dnák interpozycyą swoię u Cesarzá IMéi z nim y zá nim wnieść *non done-gavit*.

z Niemiec.

z *Wiednia* d. 15. *Iul.* Cesarz IMé codziennie się niemal polowaniem dywertuie, przy którym się iednak częste w Zámku *Favorita* odprawuie *Conslium*. Regiment Husarski IMé P. Generála *Palfi* y inne przed kilká dniami ztąd do Neapolu y Sycylii pomásierowáły. Ostatnią pocztą z Węgier *constat*, iż po-częstych y nádwyzczáy gwałtownych deśczczách tak wody weszbrały, że cále wsi *totaliter* zátopiły, dlaczego miesz-káncy nád Rzeką Donem wielkie szkody máią. Codziennie tu wiele rzeczy iáko to drzewá *Skrzydł* *idgenus* przy-płynęło, między Ktoremi y dwie kolep-ki z dziećmi, iedno żywo á drugie u-márte wyratowáno. Ná naszym przed-mieściu dla teyże inundácii Donáiu, ná dwa łokciá w domách wodá stá-ła.

Z Konstantynopolá mámy, że iuż Sułtan Wielki do lepsze-go zdroiwá przychodzi, á *Successor* Syn iego *Selim* 15. lát máiąc, tego Roku má do *Mecca* wyiáchác, iákoż *Tesfer-darwi* álbo Podskarbiemu W. dáno or-dynáns (ile że konwoy bándzo liczny być musi) áby *necessaria* do teyże po-droży wczesnie prowadwál. To wiel-kie y bogáte Miásto *Mecca*, leży w Pro-wincyi *Arabskiej* w *Azyi*, gdzie fałszy-wy Prorok Máhomet Roku 570. uro-dzony, od którego iekta Máhometán-ská w *Azyi* y *Afryce* zágeszczoná, swoy początek wzięła. Do pomicenionego Miá-sta *Mecca* niezliczony konkurs Turkow corocznie przychodzi y tám oferty u grobu Máhometáńskiego oddáją. Przy-płynął tám z Fráncyi Okręt, ná którym wiele Zecerow, y Presserow, którzy do nowotám záłożoney Drukární áplikowáni być máią.